

Suunnitteluohjeita kuntosalin, sisäliikuntapuiston, monitoimihallin tai muun liikuntatilan perustamiseen

Oulun seudun ympäristötoimi

Versio 1. Laadittu 12.1.2021

Versio 2. 13.4.2026

Hyväksytty 12.1.2021/Outi Tammilehto

Sisällys

1	Johdanto.....	2
2	Toiminnasta ja tiloista tehtävät luvat ja ilmoitukset.....	2
2.1	Rakennuslupa.....	2
2.2	Terveysturvallisuuslain mukainen ilmoitus.....	2
2.3	Elintarvikelain mukainen ilmoitus.....	3
3	Tilojen suunnittelu	3
4	Sisäilman laatu.....	3
5	Asiakastilat	4
6	Juomavesi.....	4
7	Tilojen puhtaanapito.....	4
8	Jätehuolto.....	5
	Lainsäädäntö ja ohjeet.....	5
	Yhteystiedot.....	6

1 Johdanto

Tämä ohje on tarkoitettu yleisohjeeksi erilaisten liikuntatilojen, kuten kuntosalien, sisäliikuntatilojen, monitoimitilojen tai muiden liikuntatilojen suunnitteluun. Jatkossa tässä ohjeessa em. tiloista käytetään nimitystä liikuntatila.

Ohje soveltuu sekä uuden tilan tai jo olemassa olevien huoneistojen/kiinteistöjen muutoksiin. Ohjetta voivat käyttää tilojen suunnittelijat, rakentajat ja toiminnanharjoittajat. Suunnittelussa tulee huomioida toiminnan luonne ja laajuus.

2 Toiminnasta ja tiloista tehtävät luvat ja ilmoitukset

2.1 Rakennuslupa

Heti suunnittelun alkuvaiheessa kiinteistönomistajan tai toiminnanharjoittajan tulee selvittää kunnan rakennusvalvonnasta tarvittavat luvat ja vaatimukset.

Toiminnanharjoittaja tai suunnittelija voi suunnitteluvaiheessa olla yhteydessä Oulun seudun ympäristötoimeen suunnitelmien arvioimiseksi.

2.2 Terveysturvallisuuden mukainen ilmoitus

Toiminnanharjoittajan on tehtävä terveysturvallisuuden mukainen ilmoitus toiminnastaan Oulun seudun ympäristötoimeen viimeistään 30 vuorokautta ennen toiminnan aloittamista tai olennaista muuttamista. Kirjalliseen ilmoitukseen tulee liittää ajantasainen pohjapiirustus ja kalustesuunnitelma. Ilmoituksen voi tehdä Oulun seudun ympäristötoimelle

- sähköisesti ympäristöterveydenhuollon ilmoituspalvelussa ilpassa (ilppa.fi) tai
- [ilmoituslomakkeella](#), joka löytyy ympäristöterveydenhuollon kotisivuilta.

Toiminnanharjoittajalle annetaan todistus ilmoituksen käsittelystä. Ilmoituksen käsittelystä peritään [Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtokunnan hyväksymän taksan mukainen maksu](#). Tilat ja toiminta tarkastetaan toiminnan aloittamisen jälkeen. Tämän jälkeen toimintaan tehdään tarkastuksia säännöllisesti.

Jos liikuntatilan toiminnanharjoittajalla on oheistoimintoja, kuten solarium tai kauneushoitola, ne voidaan ilmoittaa samassa ilmoituksessa. Mikäli liikuntatilassa toimii toinen toiminnanharjoittaja, hänen tulee tehdä oma terveysturvallisuuden mukainen ilmoitus kyseisestä toiminnasta, esimerkiksi solariumista tai kauneushoitolasta.

2.3 Elintarvikelain mukainen ilmoitus

Jos liikuntatilojen yhteydessä toimii kahvila, ravintola, kioski tai muu elintarvikehuoneisto, toiminnasta tulee tehdä elintarvikelain 10 §:n mukainen rekisteröinti-ilmoitus Oulun seudun ympäristötoimeen joko ilmoituspalvelu ilpassa (ilppa.fi) tai [elintarviketoiminnan ilmoituslomakkeella](#).

3 Tilojen suunnittelu

Liikuntatila on suunniteltava, sijoitettava, rakennettava ja varustettava sekä niitä on kunnossapidettava ja hoidettava siten, ettei siellä käyville asiakkaille aiheudu terveyshaittaa. Toiminnasta ei saa aiheutua terveyshaittaa myöskään viereisiin huoneistoihin.

Liikuntatilan tulee olla toimiva, helposti puhtaana pidettävä ja turvallinen

- Tilojen seinien, lattian, kalusteiden ja pintojen tulee olla helposti puhtaana pidettäviä, kestäviä ja hyväkuntoisia.
- Tiloissa tulee olla riittävä valaistus.
- Tilojen suunnittelussa tulee huomioida riittävä akustiikka, runko- ja ilmaäänien eristämiskäytännöt ja äänen vaimennus pintamateriaalien valinnassa. Akustiikka tulee huomioida myös muihin tiloihin nähden.
- Kylmän talousveden tulee olla yhden minuutin juoksuttamisen jälkeen alle +20 °C ja lämpimän käyttöveden tulee olla vähintään +50 °C legionellabakteeririskin ehkäisemiseksi. Vesikalusteesta saatava vesi saa olla korkeintaan +65 °C.

Liikuntatilassa tulee olla riittävästi tilaa toiminnan laajuus ja käyttötarkoitus huomioiden

- Tilassa tulee olla riittävästi tilaa käyttötarkoituksen mukaan.
- Sisäänkäynnin yhteydessä tulee olla eteinen, tuulikaappi, lämmöneristävyydeltään niitä vastaava ovi tai muu tekninen ratkaisu vetohaittojen ehkäisemiseksi.
- Aulassa tai eteistilassa tulee olla säilytysmahdollisuus ulkokengille.
- Henkilökunnalle tulee varata tilaa vaatteiden ja muiden henkilökohtaisten tavaroiden säilyttämistä varten.
- Tiloissa tulee olla riittävästi varasto- ja säilytystilaa mm. liikuntavälineille ja patjoille.

4 Sisäilman laatu

Sisäilman tulee olla terveellinen, turvallinen ja viihtyisä.

- Tiloissa tulee olla koneellinen ilmanvaihto.
- Ilmanvaihdon tulee olla riittävä tiloihin suunnitellulle henkilömäärälle (tilojen maksimihenkilömäärä on merkittävä pohjapiirrokseseen). Ilmanvaihdon riittävydestä voi kysyä tarkemmin rakennusvalvonnasta.

- Ilmanvaihto tulisi olla säädettävissä.
- Sään ääri-ilmiöihin, kuten lämpöaaltoihin tai pakkasjaksoihin tulee varautua. Lämpöaalloista johtuva sisälämpötilan nousu tulee voida estää. Ilmanvaihtoa suunniteltaessa tulee ottaa huomioon rakennuksen etelä- ja länsipuoleisten huonetilojen suurempi lämpökuorma. Suunnittelussa tulisi huomioida jäähdytyslaitteiston tarve mahdollisten hellejaksojen yleistyessä.
- Radonpitoisuus tulee tarvittaessa selvittää asianmukaisin mittauksin. Radonpitoisuuden selvittäminen kuuluu kiinteistönomistajan tai toiminnanharjoittajan vastuulle. Säteilyturvakeskuksen (STUK) [radonsivuilla](#) on lisätietoja sekä toimintaohjeita mittauksen suorittamiseen.

5 Asiakastilat

Tiloissa tulee olla riittävät wc-, pukeutumis- ja peseytymistilat

- Toimintaan ja sen laajuuteen nähden tulee olla riittävät wc-, peseytymis- ja pukeutumistilat asiakkaille. Tilojen suunnittelussa on huomioitava myös liikuntaesteiset.
- Wc-paikkamäärää arvioitaessa on huomioitava toiminnan luonne ja käyttäjäryhmät. Wc-tiloissa tulee olla käsienpesupiste, jossa on nestesaippuaa sekä kertakäyttöisiä käsipyyhkeitä, pyyherulla tai vastaava hygieeninen käsien kuivausmahdollisuus. Wc:n käsienpesupiste on tarkoitettu ainoastaan käsien pesuun wc:ssä käynnin yhteydessä.
- Wc-tila voi olla yhteinen asiakkaille ja henkilökunnalle.

6 Juomavesi

Liikuntatilassa tulee olla juomapullon täyttämiseen soveltuva juomavesipiste tai juomavesiautomaatti.

- Juomavesipistettä ei tule käyttää muuhun tarkoitukseen kuin juomaveden ottoon.
- Juomavesipiste ei saa olla wc-tilassa.

7 Tilojen puhtaanapito

Tiloissa pitää olla siivousvälineiden säilytys- ja huoltotila.

- Välineille ja puhdistusaineille tulee varata säilytystilat. Hyvin varustetussa siivousvälinetilassa on vesipiste ja kaatoallas, harjateline sekä riittävästi hyllytilaa ja muuta varastotilaa.
- Koneille ja vaunuille tulee olla riittävästi lattiatileä.
- Tilassa tulee olla riittävä ilmanvaihto.
- Pesua ja huoltoa varten tulee tarvittaessa olla pyykinpesukone, rumpukuivain tai muu siivousliinon kuivausmahdollisuus.
- Pienessä toiminnassa välineet voi pestä ja huoltaa kotona.

- Ulkopuolinen palveluntuottaja voi tuoda ja viedä mukanaan välineet ja huoltaa ne muualla.
- Liikuntatilassa on suositeltavaa olla toimintaan nähden tarpeelliset ensiaputarvikkeet.

Toiminnanharjoittajan on hyvä huomioida liikuntatilojen puhtaanapidossa

- Eritetahrojen (mm. veri, oksennus) puhdistamista varten on hyvä olla ns. eritetahrapakki, joka sisältää ohjeet, suojavälineet ja puhdistusvälineet.
- Siivoussuunnitelmassa tulee huomioida tilojen käytön erityispiirteet, esim. katsomotilat, hiekan ja magnesiumjauheen pölyäminen.
- Toiminnanharjoittajan tulee siivoussuunnitelmassa huomioida liikuntavälineiden puhtaanapito. Lisäksi on suositeltavaa varata asiakkaiden käyttöön desinfiointi- tai puhdistusainetta, jolla he voivat halutessaan itse desinfioida ja puhdistaa laitteita ja välineitä.

8 Jätehuolto

- Jätteiden lajittelu ja säilytysalueet on suunniteltava alueen jätehuoltomääräysten mukaisesti.
 - [Oulun seudulliset jätehuoltomääräykset](#) (Hailuoto, Kempele, Lumijoki ja Oulu)
 - [Lakeuden EKO:n jätehuoltomääräykset](#) (Liminka, Muhos ja Tyrnävä)
- Jätehuolto on järjestettävä siten, ettei jätteistä aiheudu terveyshaittaa. Toiminnasta syntyneet jätteet tulee säilyttää ennen pois kuljettamista asianmukaisesti niin, ettei niistä pääse syntymään terveys- tai hajuhahtaa.
- Haittaeläinten pääsy jäteastioihin on estettävä huolehtimalla siitä, että jäteastiat ovat ehjiä ja ne tyhjennetään niin usein, että jäteastioiden kannet saadaan aina kiinni.

Lainsäädäntö ja ohjeet

- Terveydensuojelulaki 763/1994
- Terveydensuojeluasetus 1280/1994
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus asunnon ja muun oleskelutilan terveydellisistä olosuhteista sekä ulkopuolisten asiantuntijoiden pätevyysvaatimuksista (545/2015)
- Sosiaali- ja terveysministeriön asetus talousveden laadusta ja valvonnasta sekä rakennusten vesilaitteistojen riskienhallinnasta 1352/2015
- Säteilylaki 859/2018
- [Asumisterveys \(Lupa- ja valvontavirasto lvv.fi\)](#)
- [Rakennusten vesilaitteistot](#) (lvv.fi)
- [Radon työpaikoilla](#) (stuk.fi)

Yhteystiedot

Oulun seudun ympäristötoimi

www.ouka.fi/terveelliset-tilat

Ympäristöterveydenhuollon neuvonta: arkisin klo 9–15, puh. 044 703 6700

Sähköposti: ymparisto(at)ouka.fi

Postiosoite: PL 34, 90015 Oulun kaupunki

Käyntiosoite: Solistinkatu 2, 90140 Oulu

Toimialueena Hailuoto, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu ja Tyrnävä

